

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 87

Číslo 41

7. října 2007

Cena: 6 Kč

SBÍRKA SVĚTOVÉHO DNE MODLITEB POMŮŽE INDIÁNSKÝM DÍVKÁM

Program letošního Světového dne modliteb připravily ženy z Paraguaye. Na jejich mnohdy velice těžký život mysleli účastníci březnových bohoslužeb, kteří vybrali více než 130000 Kč.

Jak uvedla předsedkyně Českého výboru Světového dne modliteb Mgr. Alena Naimanová, farářka naší církve v Rychnově nad Kněžnou, byl výtěžek sbírky 26. září předán osobně faráři Winfriedovi Moschnerovi pro Zemědělskou školu CEFA (Centro Educativo Familiar Agrícola) v Curuguati, která byla založena v roce 1992 misionáři z řádu steyleerů. Škola patří do farnosti San Isidro Labrador s více než 90 tisíci příslušníky, vesměs zemědělci. Farnost tvoří asi 15 vesnických komunit se 130 kaplemi v okruhu asi 100 km. Přístup je zpravidla jen polními cestami. Škola nabízí vzdělání mladým lidem z rodin drobných zemědělců, většinou indiánských míšenců nebo indiánů. Obvyklý počet dětí v rodinách je 6 - 9, rodiny obhospodařují 10 - 30 hektarů půdy.

Záměrem je poskytnout nové generaci znalosti a schopnosti hospodářit tak, aby se rodiny na půdě užívaly a nebyly ji nuceny opouštět.

Vyučování se řídí zásadami trvalé udržitelnosti, tzn. výrobní postupy odpovídají ekologickému zemědělství. Žáci se učí základům solidární ekonomiky a principům sdružování v družstvech, protože jen tak mají šanci obstát proti velkým firmám.

Žáci si také doplňují všeobecné vzdělání vyšších ročníků, včetně výuky náboženství. Škola má internát pro 80 chlapců.

Oddělení pro dívky je plánováno, škola zatím nabízí několikrát do roka ženám a dívkám speciální kurzy. Žáci jsou střídavě 3 týdny ve škole a 1 týden doma, kde hned v praxi mohou uplatnit nabyté znalosti. Neplatí školné. Jsou umístěni na pokojích pro 20 - 30 osob.

Část příjmů získává škola prodejem produktů, které pěstuje na 110 hektarech vlastních pozemků (zeleninová zahrada, stromová školka, rostlinná produkce, včelařství, lesní hospodářství, zpracování dřeva i chov dobytka). Je zapotřebí vybudovat sklad a získat některé stroje, aby se škola mohla stát v prodeji výrobků soběstačnou. Na polovině pozemků je ponechán prales, kde se žáci učí využívat jeho zdroje, aniž by ho poškozovali.

Bohoslužby Světového dne modliteb se letos konaly přibližně v 80 sborech a kostelech především naší církve, Českobratrské církve evangelické a Římskokatolické církve. Sběrka činila přes 130000 Kč, takže bylo možné do Paraguaye poslat 4000 eur, které by měly přispět na otevření dívčího oddělení Zemědělské školy v Curuguati. Farář W. Moschner byl darem příjemně překvapen, protože v Paraguay se Římskokatolická církev na bohoslužbách SDM příliš nepodílí.

(noe)

Farář Winfried Moschner přebírá dar Českého výboru Světového dne modliteb od sestry Aleny Naimanové

50 LET CHRÁMU SPASITELE V Hovoranech

Dne 27. října uplyne padesát let od chvíle, kdy byl slavnostně otevřen nově zbudovaný Chrám Spasitele v Hovoranech. Psal se tenkrát rok 1957, když se po deváté hodině ranní - 27. října - vydal za zpěvu písně "Bože, tobě díky a čest" několikatisícový průvod v čele s krojovanou cha-

sou, nesoucí státní vlajku a husitské prapory náboženské obce, z místní sokolovny do nově postaveného chrámu. Toho dne se po téměř 36 letech naplnila touha hovoranských bratří a sester po vlastním sboru. Vlastníma rukama postavený, nesmírnou obětavostí a v přetěžké době budovaný chrám byl konečně dostavěn.

Je tomu již 50 let, to je život jedné celé generace. Mnoho pamětníků již nezbylo, a tak se o všem, co se tenkrát událo, dovídáme především z pečlivě vedených kronik psaných bratrem farářem Alexejem Novosadem, kterému především patří vděk a uznání za stavbu Chrám Spasitele. Bratr Novosad již není mezi námi, ale oslovili jsme sestru Marii Novosadovou a požádali ji, aby zavzpomínala na dobu i okolnosti, které provázely snahu o stavbu vlastního sboru naší církve v Hovoranech. Přinášíme přepis části vyprávění sestry Novosadové.

„Jistě to byla vůle Boží,“ vzpomíná sestra Novosadová, „že manžel po ukončení fakulty dostal umístěnku do Hovorán. Kdo ví, zda by byl sbor postaven, kdyby tomu tak nebylo. Ještě dneska, když jdu přes krásnou rozkvetlou dědinu, se mi vybaví úsměvná vzpomínka na poslední manželův dopis, ve kterém psal, abych si nezapomněla koupit gumáky, až za ním do Hovorán pojedou. Bylo mi to divné, ale později jsem zjistila, že to byla rada dobrá, když jsem se po dešti brodila rozježděnou blátivou cestou k našemu novému domovu. Fara byla umístěna v tzv. obecních bytech, obnášela kuchyň, pokoj a

menší pokojík, který sloužil současně jako kancelář farního úřadu. Když jsem s malým tříletým synkem přijela, dodělávaly se poslední úpravy a nám se dostalo pozvání k obědu od bratra Rolence, který byt právě vymaloval. Krátce na to povolali manžela na vojnu, já trávila své první Vánoce v novém prostředí a tak nebylo divu, že jsem se bála samoty. Netrvalo dlouho, samota a stesk mne opustily a já měla mnoho přátel kolem sebe.

Hned po příchodu z vojny se pustil manžel s vervou jemu vlastní do práce na přípravách stavby sboru. Čas utíkal ve starostech, práci i radostech, až přišel rok 1955 a nastaly starosti největší. Konečně jsme započali stavbu sboru. Jelikož jsem ještě nechodila do práce a na stavbě byla denně, předal mně manžel linkovaný sešit se žádostí, abych zapisovala brigádníky a odpracované hodiny. A bylo jich mnoho. Přicházela mládež i dospělí, všichni, kdo byli schopni pomoci. Starší sestry si vzaly s sebou stoličky, aby mohly sedět při čištění cihel, havíři cestou ze šichty opřeli kola o plot, aby aspoň na chvíli pomohli, co bylo třeba. Každý se snažil přiložit ruku k dílu. A stavba rostla úžasným tempem, bratří a sestry ochotně pomáhali, prací svých rukou, půjčkami a dary. Možná to zní neuvěřitelně, ale někteří byli na stavbě doslova od rána až do pozdní noci. Přišly však i dny zkoušek. 27. září 1955 dostala rada starších z ONV v Hodoníně dopis, jímž se podle § 22 vládního nařízení 93/50 Sb. stavba zastavuje. Vzápětí dostal bratr du-

Dokončení na str. 3

SIBIU – NOVÉ IMPULSY K ŽIVOTU KŘESŤANŮ

Sibiu, jedno ze dvou hlavních měst evropské kultury 2007 se zachovaným krásným historickým jádrem, ležící v Sedmihradsku ve středu Rumunska, hostilo 3. Evropské ekumenické setkání. Necelých 4 000 účastníků z různých křesťanských tradic z většiny evropských zemí (z toho necelých 30 z ČR a z toho 6 z naší církve: br. patriarcha ThDr. Butta, brněnský biskup ThDr. Petr Šandera, s. farářka Mgr. Renata Wesleyová, referentka odboru pro vnější vztahy pro ekumenu Mgr. Vladimíra Poupová, kazatel Bc. Vladimír Volráb a pisatelka tohoto článku Mgr. Hana Tonzarová, přednostka odboru pro vnější vztahy a členka ÚV CEC) by se mohlo v téměř dvousettisícovém městě rozplynout, ovšem vzhledem k zmenšenému okruhu, v němž jsme se pohybovali, přičemž v jeho centru stál obrovský stan s kapacitou 3 000 lidí, v němž probíhaly všechny pracovní části shromáždění, a jeho druhým centrem se stalo nedaleké náměstí s hlavním pódiem a přilehlými kostely, byl opak pravdou. Obrovskými modrými visáčkami ověšení zástupci rozličných evropských církví na sebe naráželi při přesunech z hotelů a uby-

toven směrem na jednání do stanu, na náměstí a do nedalekých kostelů a zpět téměř na každém kroku a současně se potkávali s místními, díky čemuž se stalo toto setkání dvojnásob ekumenické. Sibiu je totiž městem se zajímavou historií, díky níž vedle sebe přímo v jeho srdci stojí na jednom náměstí obrovský lutherský kostel, v těsné blízkosti na druhém náměstí neméně veliký kostel Římskokatolické církve a jen o pár metrů dál pravoslavná katedrála, nechybí zde však ani kostel církve reformované i dalších denominací. To samozřejmě přispívá k ekumenickému klimatu města. Jen pro ilustraci, rumunská stewardka, která se s námi kousek svezla při zpáteční cestě, zcela bez pozastavení hovořila o svém reformovaném otci, pravoslavné matce, jsouce pak sama lutheránka. Zcela příznačně se proto ujalo pro Sibiu označení "ekumenický mikrokosmos", s nímž se, myslím, zástupci "ekumenického makrokosmu" velice rychle zšili. Velkým přínosem pro každého účastníka pak krom jiného bylo právě ono poznávání různých křesťanských tradic napříč jejich spektrem a přitom v místní zakotvenosti.

Poznávání různých křesťanských tradic se stalo také vnitřním mottem 3. Evropského ekumenického setkání (EEA3). Poprvé se totiž nejednalo o jednorázové setkání, ale o proces, který se započal v lednu 2006 v Římě při tzv. odhalování římskokatolické tradice, pokračoval v únoru 2007 ve Wittenberku při tzv. odhalování protestantské tradice a vyvrcholil právě v Sibiu s cílem odhalit pravoslavnou tradici. Celý tento proces je však třeba vidět ještě v širších souvislostech evropských, ale i světových ekumenických shromáždění. 1. Evropské ekumenické shromáždění se uskutečnilo v r. 1989 v Basileji pod heslem: "Mír a spravedlnost" a bylo svoláno Konferencí evropských církví (CEC) a Radou evropských biskupských konferencí Římskokatolické církve (CCEE) jako odpověď na valné shromáždění Světové rady církví (SRC) v r. 1983 v kanadském Vancouveru, která doporučila všem církvím vstoupit do tzv. "konciliárního procesu odpovědnosti za spravedlnost, mír a integritu stvoření", k němuž se shromáždění připojilo. Bylo to první evropské ekumenické shromáždění,

Pokračování na str. 3

Poklad

Povím vám příběh, který zavání Hollywoodem, ale přesto se udál před několika lety ve "staré dobré Anglii". Bohatý mecenáš umění a sběratel cenných tisků cestoval po venkově a náhodou zabrousil i do starého sídla jedné zchudlé šlechtické rodiny. Dověděl se, že současný majitel hodlá zchátralý dům prodat, protože mu chybí peníze na jeho opravu, a začal se zabývat myšlenkou, že zámek koupí.

Pustil se proto do prohlídky celého objektu a brzy prožil skutečný šok. V knihovně na podlaze ležela hromada starých knih, mezi nimi i starodávná Bible, kterou místní šlechtický rod vlastnil po celá staletí.

Ptal se tedy majitele, proč ty krásné knihy vyhazuje a dostal lakonickou odpověď:

„Nedají se číst, tiskl je asi pěkný ňouma - prý nějaký Guten-nevímjakkdál.“

„Snad ne Gutenberg,“ vydechl v posvátné hrůze zkoprnělý sběratel!

„Jo, to bude ten chlápek,“ opáčil majitel nevzrušeně „a ke všemu ji později nějaký Luther počmáral německými poznámkami - no řekněte, jakou může mít taková poničená knížka cenu!“ Maličkost, dodávám já - tu knihu později vydražili za částku dvou milionů dolarů! Co na to říkáte, je tohle vůbec možné? Ten člověk ani netušil, jaké má doma bohatství, a byl by ho klidně vyhodil na skládku! Vlastnil skutečný poklad, ale vůbec si ho nevážil, protože neznal jeho cenu.

Podobně se kdysi zachoval i jiný muž jménem Ezau. Byl mladý, plný síly, měl rád lov a dobré jídlo a těchto konkrétních hodnot si cenil víc než svého prvorozenství. Ve chvíli, kdy byl hladový a unavený, neměla pro něj tahle výsada žádnou cenu. Co bylo platné, že si později svou chybu uvědomil.

Nemyslíte, že podobné nebezpečí hrozí i každému z nás? Jak často jsme v pokušení vyměnit trochu chvilkové rozkoše nebo současných výhod za "čistý trestní rejstřík", o který půjde až někdy po smrti! Kolik báječných věcí satan člověku nabízí za "pouhou" duši a kolik lidí už na tento ďábelský trik naletělo! My se však nedejme ošidit jeho vábením a prosme svého Pána o sílu i moudrost do každodenního zápasu. Náš poklad - jistota spásení - stojí určitě za to!

-J.B.-czka

Z kazatelského plánu

19. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU

Ustane hodokvas povalečů

Boháč v tomto podobenství nemá jméno. Snad je tím řečeno, že v Boží knize živých nebudou zapsáni ti, kdo žili jen pro vlastní prospěch a nedbali o Hospodina ani o své bližní. Život naplněný sobectvím je život prázdny, bezcenný. Neobstojí před Božím soudem. Naproti tomu chudás má jméno, krásné jméno: Lazar, vlastně Eleazar, což znamená "Bůh pomáhá". Hospodin dobře zná jména svých věrných, i kdyby se před světem nijak neproslavili, i kdyby na zemi byli těmi nejposlednějšími. Kdo je zadobře s Bohem, je bohatší, než kdyby mu patřily všechny poklady světa. Hospodin se k němu přizná a přijme ho do věčné blaženosti.

Vstup: Am 6,4-8

Tužby:

2. Abychom poklad Božího království pilně hledali a dávali mu přednost přede vším, co nabízí svět...
3. Abychom i v nouzi a trápení Pánu věrní zůstali a s ním k věčnému cíli kráčeli...

Epištola: 1 Tm 6,6-19

Evangelium: L 16,19-31

K obětování: Mt 6,24

K požehnání: Zj 2,8-11

Modlitba:

Pane Bože, děkujeme ti za tvé napomenutí, abychom se v životě nesoustřeďovali na to, co lze ukořistit a mít z toho hmotný prospěch. Prosíme, chraň nás před prázdnotou života sobeckého, který neobstojí před tvým soudem. Rač nás učinit pozornými učedníky svého nejmilejšího Syna. Kéž si od něho osvojíme spoléhání na tvé moudré vedení, poslušnost tvé svaté vůle i schopnost láskyplné služby bližním. Tak budeme celým životem oslavovat tvé svaté jméno, svědčit o Pánu Ježíši Kristu a s nadějí vyhlížet k věčnému cíli svého vezdejšího putování.

Vhodné písně: 84, 140, 182, 187

MATEŘSKÝ ÚL

aneb Podobenství o demokracii, která je založená na osobní odpovědnosti a kázni

(pokračování z minulého čísla)

Cestičky končily v bludišti lepkavého pavučinového přediva na předku česna. Housenky bez přestání předly své síť všude, kam vlezly, a všechno zaneřádily. A tam, kde to včelám neprekáželo v pohybu, vyhnal je od práce odporný pach ztuchliny. Ovšem včely, které se chystaly klást vajíčka, tvrdily, že je to povzbuzuje k povinnosti mateřství a zachování rodu.

Když se z housenek stali molí, spřítelili se s kdejakou Zrůdou - bylo jich víc a víc - albíny, jinonožkami a jednoočkami, podivnými trubci bez obličejů, polokrálovkami a kladoucími sestrami. A pomalu vymírající původní zdravá generace se dřela, pelichala a třepila si křídla, jak se namáhala, aby nakrmila své podivné příbuzné. Většina Zrůd by pracovat na pole nešla a byli tu další, kteří kvůli svým malformacím ani nemohli; ale Zavíječky, které byly neustále zaměstnané u plodiště, pro ně našly vhodné uplatnění doma. Jeden albín kupříkladu vydělal počet liber medu ve skladu počtem včel v úlu a dokázal, že kdyby každá včela sbírala med jen sedm a tři čtvrti minuty denně, měla by zbytek času sama pro sebe a

mohla by doprovázet trubce na jejich pánských jízdách. Trubci tím ovšem příliš nadšení nebyli.

Jiný, bezoký trubec bez tykadel řekl, že všechny plodové buňky by měly být dokonale kruhové, tak aby byly pohodlnější pro dětátko a nepřekážely dělnicím. Prohlásil, že staré šestištěnné buňky nutily dělnice stavět z opačných stran a že takhle si nebudou překážet, když tam nebudou žádné úhly. Některé včely na chvíli vyzkoušely nový plán a zjistily, že spotřebují osmkrát více vosku než podle starého osvědčeného receptu; a protože jim nebyl dopřán klid k vytvoření hroznu vyrábějícího vosk, byl vosk vzácný.

A tak včely nastavovaly své dílo čerstvou fermeží ukradenou z nových rakví na pohřbech, až jim z toho bylo docela špatně. Potom somrovaly kolem cukrovarů a pivovarů, protože to byla nejsnazší cesta, jak získat materiál, a směs glukózy a piva ve skladu přirozeně kvasila a skladové buňky bobtnaly a páchlo to odporně všude kolem. Některé zdravé včely varovaly, že tyhle nepořádky nejsou k užítku, ale Zrůdy je znenadání obklíčily a umačkaly je k smrti. To byl trest za

to, že zdravé včely milovaly úl, ačkoli kuriózně právě kvůli tomu byly ochotné Zrůdy krmit, protože je k tomu vedl starobylý instinkt oddanosti a poslušnosti, a nebyly tudíž schopné naslouchat hlasu rozumu, který jim napovídal odejít a spojit se s jiným zdravým společenstvím ve včelíně.

„Co s tou sedm a třičtvrtěminutovou prací?“ řekla jednoho dne vracějící se Melissa. „Byla jsem venku pět hodin a mám jen půlku nákladu.“

„Tak hele, Úl se přece živí Úlovým medem, který Úl vyrábí,“ řekla slepá zrůda, dřepící v zásobní buňce.

„Ale med se sbírá z květin venku, třeba i dvě míle odtud,“ křičela Melissa.

„S dovozením,“ řekla ta slepá věc, usilovně se krmíc. „Ale tohle je přece Úl, ne?“

„Byl, pohříchu snad ještě je.“

„Úlový med je tady, ne?“ Stvoření otevřelo čerstvou zásobní buňku, aby to dokázalo.

„J - jo. Dlouho to ale tímhle tempem nevydrží.“

Rudyard Kipling

Přeložili: Michaela Procházková a

David Pacovský

(pokračování příště)

Nad Písmem

CHUDÁK BOHÁČ

Ne, v titulku opravdu není chyba. Nemá být chudák a boháč, ale opravdu chudák boháč. V Novém zákoně to totiž boháči nemají lehké. Bohatý mladík, přestože dodržoval příkázání, hořce plakal, protože se od samotného Ježíše dozvěděl, že je mu Království Boží zřejmě uzavřeno. Boháč z tohoto podobenství už dokonce po smrti skončil v pekle. Samozřejmě si můžeme říci, že jim to patří - celý život si užívali, bohatě jedli, pili, pěkně se oblékali, zkrátka žili v luxusu, tak ať si to aspoň po smrti pěkně slíznou.

Ovšem ruku na srdce - nežijeme všichni zrovna tak? Kolik z nás nemůže jíst, co chce, pít, co chce, obléknout si, co se mu líbí... Kdybychom měli Ježíšova slova brát doslova, nečekalo by nás po smrti nic dobrého. Vždyť i většina našich bezdomovců se má mnohem lépe než Lazar, který jen toužil sníst pár drobků z boháčova stolu. A boháč zřejmě nebyl tak úplně nevšímavý, protože znal Lazara jménem, zatímco my se snažíme chudobu - tu opravdovou - zcela ignorovat.

Podle Nového zákona to opravdu vypadá, že každý boháč skončí po smrti v pekle a každý chudý bude v nebi. Z tohoto hlediska se pak politické systémy, které bohatým braly a chudým dávaly, mohly některým křesťanům jevit sympaticky. Lidská zkušenost nás však přesvědčuje, že ne všichni boháči jsou povaleči, kteří jen hodují. Mnozí se domohli majetku poctivou prací a o svůj "luxus" se museli tvrdě přičinit. Víme také, že mnozí "chudí" si své problémy způsobili sami, protože se jim prostě pracovat nechce.

Pokud by tedy bohatství vedlo automaticky do pekla a chudoba do nebe, nebylo by křesťanství zrovna spravedlivé.

I když verše z Lukášova evangelia přímo navazují na známá "blahoslaavenství a běda", tady je chudák jmenován jménem Lazar. Šlo tedy o konkrétního chudáka, který si svou chudobu zřejmě sám nezavinil. Důležité je, že nezavídal boháči jeho bohatství a nedychtil po jeho majetku, pouze "toužil" nasytit se aspoň tím, co spadlo z boháčova stolu. Ten si pak jistě zasloužil pobývat na věčnosti s Abrahamem. Na straně druhé si bohatý člověk, který získal majetek poctivě a dokáže se o něj rozdělit s potřebnými, jistě nezaslouží být po smrti věčně v pekle. Boháč z našeho podobenství nic nepochopil ani tam. Nemyslel si nejspíš nic jiného, než že Lazar je v nebi, aby Abrahamovi sloužil. Proto se také se žádostí o vodu neobrací na Lazara, ale na jeho domnělého "pána" Abrahama. Teprve poté, co mu Abraham vysvětlí, jak se věci mají, začne myslet na své příbuzné a doufá, že kdyby viděli někoho, jak vstal z mrtvých, změnili by svůj život. A Abraham vysvětluje, že ti, kteří neposlouchají Mojžíše a proroky, nezmění svůj život i kdyby na vlastní oči viděli někoho, kdo vstal z mrtvých. To ostatně potvrzuje i vzkříšení Ježíše, když zdaleka ne všichni, kteří ho po vzkříšení viděli, změnili svůj život.

Dnes je ve vyspělých státech velmi populární tzv. evangelium prosperity - jednoduchý výklad, podle kterého se Boží požehnání projevuje tím, že je člověk bohatý, zatímco

chudoba znamená, že se Bůh od něho odvrátil. Je to stejné zjednodušení jako odsoudit všechny chudé do nebe a bohaté do pekla.

Bohatství, které bychom si měli přát a které nám opravdu dává Bůh, je zcela jiného druhu. Toto bohatství nezaspěje, nenutí nás se plahočit do úmuru a nevyvolává touhu si bezstarostně užívat. Je to bohatství, které nám umožní vcítit se do chudého Lazara stejně jako politovat chudáka boháče, který pro lesk bohatství nevidí, jak prázdny život vede. Právě za toto bohatství tak krásně Bohu děkuje ve své modlitbě Albert Schweitzer.

Helena Noemi Bastlová

**Děkujeme ti,
Pane Bože,
za tvé bohatství,
jež jsi nám svým Duchem
dával.
Probud' v nás poznání
tvé pravdy
a touhu
činit tvou vůli.
Dej milost
stát se
tvými dětmi.
Dávat
a netázat se na cenu,
bojovat
a nedbat na rány.
Pracovat
a neohlížet se po mzdě,
než po té jediné -
vědět,
že činíme tvoji vůli.**

ALBERT SCHWEITZER

50 LET CHRÁMU SPASITELE...

Dokončení ze str. 1
chovní i předseda rady starších předvolání v záležitosti zahájení trestního řízení pro obvinění dle § 43 trestního zákona správního 88/50 Sb. V té době byl sbor postaven do poloviny oken. Nastaly pro nás bezesné noci, pro manžela nepředstavitelné problémy a starosti. To nebylo jako dnes, sednout do auta a vyřídít všechno za jediný den. Hodonín, Praha, Brno, všechno se muselo objíždět vlakem, ke kterému bylo nutno jít pěšky několik kilometrů až na Čejč. A já doma se strachem čekala, jestli se manžel vůbec vrátí, neboť při každém předvolání na úřady mu bylo

vyhrožováno zatčením. Dlouhá jednání trvala až do jara r. 1956. Přesto se na stavbě stále pracovalo. Teprve v červnu odbor výstavby ONV v Hodoníně vydal povolovací výměr k dostavbě farní budovy a zastřešení sboru. Všechno trápení, starosti a všechny slzy byly zapomenuty, s radostí jsme si mohli říci: Díky Bože, dobrá věc se podařila.

Chtěla bych dnes po padesáti letech ještě znovu poděkovat všem hovoranským za srdečné soužití, za to, že stáli při svém duchovním i v těžkých chvílích, podporovali jej v jeho práci, i za to, že k 50. výročí otevření sboru ocenili jeho úsilí odhalením pamětní

desky. „Stavba sboru Církve československé husitské pozměnila charakteristický ráz obce Hovorany nejen po stránce architektonické, ale překlenula a do pozadí odsunula i bývalou náboženskou nesnášenlivost obou hovoranských církví“, píše bratr Novosad v kronice.

Sestry a bratři, slova díky a vděku zazní jistě také při slavnostní bohoslužbě, která bude konána 27. října ve 14 hodin za přítomnosti bratra patriarchy, brněnského biskupa a dalších hostů z církve i občanského života. Pozvánka patří i čtenářům Českého zápasu.

Dana Konečná, farářka Hovorany

SIBIU – NOVÉ IMPULSY...

Pokračování ze str. 1
při němž se od rozdělení církve v r. 1054 sešli křesťané z celé Evropy, tč. ještě rozdělení i politicky, což vedlo mnohé k modlitbám za mír a smíření mezi Východem a Západem. Téma "Smíření: dar Boží a pramen nového života" se pak stalo mottem 2. Ekumenického shromáždění uskutečněného v r. 1997 v rakuském Grazu. O tomto shromáždění se hovoří jako o ekumenickém shromáždění lidu, neb se ho kromě 700 oficiálních delegátů evropských církví zúčastnilo více než 10.000 křesťanů z celé Evropy. To samozřejmě přineslo mimo jiné i příležitost k dialogu, který se stal základním termínem pro toto shromáždění. V závěrečné zprávě se proto objevilo doporučení vypracovat dokument základních ekumenických povinností a práv, z něhož by se odvíjela kritéria rozlišující mezi proselytismem a křesťanským svědectvím, fundamentalismem a opravdovou věrností, a jenž by napomohl k utváření ekumenického ducha mezi majoritními a minoritními církvemi. Tak se zrodila Charta Oecumenica, směrnice pro růst spolupráce mezi církvemi v Evropě.

Společná modlitba se stala také jedním z pilířů shromáždění v Sibiu, odehrávala se vždy ráno a v poledne ve stanu, který přirovnal nejen z řečníků k Abrahamově stanu, v němž hostil Boží posly. Večer nabídl a vedly modlitbu místní sbory, nechyběla ani večerní pobožnost bratří z Taizé, zážitkem pak pro mnohé byly večerní nešpory v metropolitním pravoslavném chrámu. Každý den tak byla příležitost k prožití v ekumenickém společenství modlitby ekumenické i k účasti na pobožnostech a v neděli pak i na bohoslužbách v místních obcích rozličných církví. A tak i my (10 zástupců napříč konfesemi a národy, mezi něž jsem byla povolána generálním sekretářem CEC), kteří jsme se podíleli na tvorbě závěrečného dokumentu, byť nám paradoxně bylo mnoho z těchto modlitebních setkání odepřeno, neb tvorba závěrečného dokumentu, začínající druhého dne shromáždění každodenně v odpoledních hodinách, nekončila téměř nikdy před půlnocí, jsme za všeobecného souhlasu shromáždění, které tento dokument po několikaletých změnách a mnoha doplněních na závěr shromáždění přijalo, znovuocenili vysokou hodnotu znovunabývání zkušeností koinonie a výměny spirituálních darů

jako tu, která od počátku posiluje ekumenické hnutí.

Další rozvoj ekumeny se pak snaží podnítit v závěrečném dokumentu formulované výzvy. Z pléna shromáždění byla přenesena výzva k pokračování na cestě k tzv. viditelné jednotě, která není uniformitou. Jak této výzvě rozumět, je potřeba diskutovat, proto je s vědomím ještě mnoha rozdělení mezi církvemi, na něž si slovy kardinála Kaspera „nesmíme zvyknout a vidět ho jako přirozené“, kladen velký apel na i nadále probíhající dialog, "v pravdě a jasnosti" (kardinál Kasper ve svém projevu vyznal i svou lítost za způsobenou bolest vydaným dokumentem kongregace pro nauku víry "Odpovědi na otázky, týkající se některých aspektů nauky o církvi", za což sklídl bouřlivý potlesk). „Žádná církev nenese světlo Kristovo sama, každá v sobě má světlo i tmou, spravedlnost i hříchy, v jehož vyznání se sjednocuje před Kristem“, jak uvedl předseda EKD (Evangelické církve v Německu) biskup Huber. Tak nesou církve i Kristovo světlo společně, byť mají různé pochopení úřadu, ordinace, ordinace žen, Písma a tradice, včetně viditelné jednoty, jak dále uvedl.

V doporučeních závěrečného dokumentu zaznívá dále výzva k pokračování diskuse o možnostech vzájemného uznávání křtu a k hledání konsensu v otázce křesťanských morálních hod-

Generální tajemnicí ERC v SR členka naší církve

Není tomu tak dávno, co jsme v našem časopise otiskli výzvu ke konkurzu na místo generálního tajemníka Ekumenické rady církví ve Slovenské republice. Po zasedání komise, která z uchazečů vybírala toho nejlepšího, jsme se dozvěděli, že vybrána byla členka naší církve Mgr. Ludmila Hladká, rozená Vágenknechtová. (Jejího otce RNDr. Vlastizdara Vágenknechta zná mnoho členů naší církve z jeho působení v církevním zastupitelstvu i dalších církevních grémií.)

Sestra Mgr. Ludmila Hladká je absolventkou Filozofickej fakulty UK v Bratislavě. Jednou z jejích prací byly Dejiny CČSH na Slovensku. Pravidelně se účastní bohoslužeb s manželem i oběma dětmi v náboženské obci Bratislava. Ekumenická rada církví ve Slovenské republice sdružuje osm

not, jež jsou svědectvím Kristova světla v našem moderním sekularizovaném světě, jak v našem soukromém, tak ovšem i veřejném životě. Život na těchto hodnotových základech bychom pak měli společně podporovat a současně prožívat i vše další, co nás sjednocuje: modlitby, ekumenické poutě, nevyjímaje teologickou formaci a společné studium, ale ani sociální, diakonické a kulturní projekty.

Jako první je však uvedena výzva k obnovení naší misie. „Spirituální muži a ženy začínají u svého vlastního obrácení a to vede k proměně světa,“ cituje jednoho z řečníků závěrečná zpráva. Jako „evropští občané máme povinnost pracovat společně s křesťany celého světa a manifestovat společnou odpovědnost ve vyznávání Krista skrze spolupráci, skrze prosazování křesťanské víry a hodnot a skrze solidaritu, směrem k řešení urgentních problémů, s nimiž je dnešní společnost konfrontována,“ shrňme tuto část, reflektující postřehy z prvního tématu shromáždění: „Světlo Kristovo a církve“ slovy metropolitů Moldavska a Bukoviny Daniela, který byl v minulém týdnu zvolen novým rumunským patriarchou.

Celé projevy výše citovaných řečníků i mnohých dalších bude brzy možno si přečíst v českém překladu, který se tč. připravuje a bude ERC v ČR a ČBK vydán v brožurce. Příště se můžete těšit na reflexi dalších témat.

Hana Tonzarová

církví a tři jako pozorovatele. Naše církve patří k těm nejmenším, proto je jmenování naší členky do tak významné funkce pro celou církve povzbuzením. Sestře Mgr. Ludmile Hladké upřímně blahopřejeme.

(red)

Chrám Spasitele v Hovoranech

JAK TO BYLO V SOKOLOVĚ

Sokolovská náboženská obec vznikla v nadšených poválečných letech. Do pohraničí přicházeli nejen "zlatokopové", ale i poctiví lidé s nejlepšími úmysly vrátit této části republiky český charakter (přesněji československý, protože mezi dosídlenci nechyběli lidé ze Slovenska).

Mnozí "přistěhovalci" se hlásili k naší církvi, a tak se v roce 1947 v Sokolově ustavila náboženská obec Církve československé se sbory v Kraslicích a Lokti, bohoslužby se však konávaly i v Aši a Kynšperku.

Do pohraničí přicházeli i obětaví duchovní - jako první prof. Kalous, dále bratři faráři Miroslav Horčic, Josef Tomsa, Eduard Butula, Vojtěch Jizba. Za faráře Bauera zanikla náboženská obec v Kraslicích. Později byla sokolovská náboženská obec různě administrovaná. Situace se zlepšila až nástupem Mgr. Bělunka. V současné době v náboženské obci snaživě slouží Mgr. L. Bujna.

Po únoru 1948 se postavení církve značně zhoršilo. Tehdy se však projevil síla sokolovské náboženské obce v jejich obětavých laicích. Byli to předsedové rady starších bratři Fiala, Synecký, otec a syn Holubovi, (někteří z nich působili i jako laičtí kazatelé) spolu se svými rodinami, dále ses. katechetka Pavlíčková a další obětaví příslušníci církve, např. sestry Frankovičová, Škrancová, manželé Homrovi a ostatní, jejichž jména neznám, protože jsem v Sokolově nebydlela.

Lze říci, že sokolovská náboženská obec přežila dobu "vichřic hněvu" díky obětavým laikům. Zaslouženou odměnou jim bylo, že se slavnostní bohoslužby k 60. výročí zúčastnil bratr patriarcha ThDr. Tomáš Butta. Nesmírně hodnotíme obětavost bratra patriarchy, který až do soboty byl na konferenci v Brně a v neděli 2. září přijel do Sokolova.

Bohoslužbu řídil místní farář Mgr. Lukáš Bujna, který také posloužil kázáním. První část liturgie sloužil plzeňský biskup Mgr. M. Moc, po kázání pokračoval br. patriarcha, vysluhoval večeri Páně a bohoslužbu ukončil požehnáním. Hudebního doprovodu liturgie se ujala Mgr. Bělunková, farářka z Mariánských Lázní, protože naše "varhanice" ses. Kyselová měla před velkým shromážděním trému.

Po bohoslužbě následoval hudební program na farní zahrádce a posléze ve farní kanceláři přátelské posezení s občerstvením.

Děkujeme bratru patriarchovi, že navštívil naši nepatrnou náboženskou obec, že nás svou službou povzbudil. Modlíme se, aby ho Pán Bůh chránil, poskytoval mu zdraví a moudrost a žehnal jeho nelehké práci. Děkujeme br. faráři Bujnovi, který s přípravou a organizací akce měl hodně práce a starostí, děkujeme rodině Holubových, sestřím z náboženské obce a sestře Bujnové za připravené občerstvení, svědčící nejen o jejich kuchařském umění, ale především o lásce k církvi, k náboženské obci. Děkujeme i sestřím a bratrům z náboženských obcí v Mariánských Lázních, Karlových Varech a Tachově a hostům z ekumeny, kteří nás přijeli podpořit.

Především však děkujeme Pánu Bohu, že nám toto požehnané odpoledne umožnil prožít.

Jitka Šindlerová

ZPRÁVY

Zemřel bratr J. Pospíšil

Celou církev zasáhla smutná zpráva, že 20. září zemřel významný hudebník naší církve bratr PhDr. Jiří Pospíšil, profesor konzervatoře. Pozorným návštěvníkům bohoslužeb jistě neuniklo, že je mj. autorem hudby k písním 327 a 333 z našeho zpěvníku a že vedl i skupinu, která poslední dvě vydání zpěvníku připravila. Jako člen liturgické komise se podílel i na vydání nové Agendy.

S bratrem Jiřím Pospíšilem se církev rozloučila v evangelickém kostele na Alstrově ulici v Bratislavě - Rači 4. října v 15 h.

(red)

Vzpomínka

V říjnu 1967 předčasně zemřel ThDr. Přemysl Dostál, narozen v roce 1921 ve Střelčích u Litovle.

V roce 1940 byl jako první student reálného gymnázia v Litovli zatčen gestapem.

Působil v náboženských obcích Kroměříž, Rýmařov, Přerov a od roku 1950 v Litovli.

U příležitosti 40. výročí jeho skonu vzpomínáme s námi jeho památky.

Jiřina Dostálová s dcerou Alicí

Zveme vás ke zpívání

At' laici, at' duchovní, přijďte zpívat do Janských Lázní! Zve vás náhodný vikariát.

Udělalí jsme totiž při květnovém setkání nad bohatstvím církevního zpěvníku skvělou zkušenost: Po dva dny jsme zpívali, naslouchali písním z vy-

tečných nahrávek a dozvěděli se leccos zajímavého o jejich vzniku a historii. Už tehdy jsme uvažovali, že by bylo dobré setkání nad písněmi zpěvníku zopakovat.

A tak vás zveme na 18. a 19. října. Zpívání začne ve čtvrtek v 17 h v Betlémě v Janských Lázních, skončí v pátek kolem 17 h, povede je opět bratr farář PaedDr. Zdeněk Kovalčík a bude tentokrát věnováno písním adventním a vánočním. Pokud jsme vzbudili váš zájem (nebo jej máte už od jara), přihlaste se pokud možno obratem, aby bylo možné zajistit nocleh a stravu. Účastnický poplatek za nocleh a plnou penzi činí 400 Kč, kdo se bude pouze stravovat, zaplatí 200 Kč.

Své přihlášky a případné dotazy adresujte na bratra faráře Mgr. T. Karla, Úpická 18, 541 01 Trutnov nebo na e-mail: tomaskar@volny.cz.

Jana Wienerová

Oslavy v Nové Pace

Letos uplynulo 70 let od otevření Husova sboru v Nové Pace. Oslavy byly zahájeny 7. července slavnostní bohoslužbou, kterou sloužil novopacký farář Aleš Tomčík spolu s bratrem patriarchou Tomášem Buttou a královéhradeckým biskupem Štěpánem Kláskem. Součástí oslav bylo i středověké melodrama, ztvárněné Jitkou Molavcovou a Alfredem Strejčkem.

Vzpomínání na začátky novopackého sboru ovšem ještě není minulostí – až do konce října je možnost zhlédnout výstavu dobových fotografií z historie sboru, přičemž k výročí byl vydán také almanach, který je možné objednat si na adrese farního úřadu v Nové

Pace, Kumburská 316, PSČ 509 01, za 50 Kč + poštovné.

(pš)

Tábor v Janských Lázních

Pokud se vaše dítě o prázdninách nudí, pošlete ho na tábor. Spoustu zábavy, legrace a soutěžení zažije na táboře v Janských Lázních, pořádaném naší církví.

I letos se tábor konal. Hráli jsme různé hry, každý den chodili do lesa, vyráběli, malovali a vždycky jsme se těšili na dobroty z kuchyně. Také jsme měli stezku odvahy, táborák a vycházku na Modrokamennou boudu. Ubytování bylo krásné (v penzionu Betlém) a ještě lepší zábava. Už se moc těším, až pojedu příští rok.

Markéta Honzíkova (10 let)

Tábor se uskutečnil v srpnu pod vedením farářů Jana Rokyty, Jiřího Plháka a Terezy Koselové.

Rodiče i rodiče děkují.

Jaroslav Jiráček, Litomyšl

Lístek z Krkonoš

Je ráno, poslední letní neděle. Po hodině jízdy na kole z Jičína zastavuji v Horce u Staré Paky. Snažím se rozpoznat krkonošské vyvýšeniny na obzoru; zřetelná je Černá hora, jiné – včetně Sněžky – ještě hory tají v ranním oparu. Obloha slibuje slunný den. Stovky návštěvníků pojedou do Krkonoš radovat se z hřebenů, údolí i lidských sídel. Také se k nim připojím, jen v dopolední bude má zastávka docela jiná: chci navštívit zas jeden z našich sborů. Pokračuji v cyklotrase přes Studenec a Horní Brannou do Vrchlabí. Stánek Páně se nachází poblíž městského parku, sluneční paprsky i ozývající se opeřenci na dřevinách jsou příjemnou kulisou na cestě k nedělním bohoslužbám.

Bratr farář Tomáš Altman patří k nejmladší generaci našich duchovních; tady začal rozsvět Písmo ještě jako jáhen před čtyřmi roky, o dva roky později byl vysvěcen na kněze. V jeho působivém kázání jsou citlivě propojeny čtené biblické texty. Po bohoslužbách dávám s duchovním jen několik vět, když za půl hodiny už ho budou čekat sestry a bratři v Horní Kalné. Odebírám se na chvíli do parku, kde v sousedství zeleně i vrchlabského zámku jako bych nechával doznít verše Lukášova evangelia.

Pak se vydávám do vyšších nadmořských výšek: kolem rozcestí Křížovky pod Předním Žalým stoupám poklidnou horskou silničkou na Benecko. Pozoruhodné výhledy do krajiny, kterou nám Hospodin světlil, vedou k zamýšlení, jak "citlivě" se v přírodě dokážeme chovat. Sjíždím do údolí Jizerky u Dolních Štěpanic a Hraňčova, za Jilemnicí je čas se s krkonošskou krajinou opět na čas rozloučit. Od údolí Tampelačky již mne zdraví Staropacké hory i Kumburk – symboly brzkého již návratu do Jičína.

Děkuji ti, Pane, za tento den: dopřál jsi mně nahlédnout zas do zázraků horské krajiny i setkat se s těmi, kdo v tebe věří a chválí tvé jméno!

Jan Vaníček,
Jičín

KALENDARIUM – ŘÍJEN

9. 10. 1917 - V Rusku byl zřízen Československý armádní sbor.

9. 10. 1922 - Narodil se v Praze Ladislav Rychman - filmový a televizní režisér a scenárista, který byl i spoluzakladatelem, dramaturgem a hercem Divadla satiry. Od roku 1956 je samostatným režisérem. Po krátkých filmech, natočených v letech 1952-56 (Národní umělec Václav Vydra, Hrály dudy, Dětské járo), začal spolupracovat s televizí. Přitahovala jej hudba, proto v mnoha jeho filmových a televizních dílech tvoří hudba významnou složku. Od začátku 60. let v televizi průkopnický inscenoval filmové písničky - de facto předchůdce dnešních klipů. Mezi nejslavnější patří song Mackie Messer v interpretaci M. Kopeckého z roku 1960. Vytvářel ale i hudebně zábavné programy (revue Tisíc pohledů za kulisy, 1961), kterými rozvíjel cestu nastoupenou Z. Podskalským. Svě zkušenosti uplatnil Rychman při tvorbě svého druhého hraného celovečerního filmu (tím prvním byla detektivka Případ ještě nekončí z roku 1957), prvního českého muzikálu Starci na chmelu na námět V. Blažka (1964). Tento film patří mezi vůbec nejzdařilejší snímky české kinematografie. Řada písní se stala okamžitě hity a později i evergreeny a film dokáže i po letech zaplnit sály kin a přilákat diváky k televizním obrazovkám. V roce 1966 natočil Rychman další muzikál, Dáma na kolečkách, s J. Bohdalovou v hlavní roli. Rychman se zajímal i o audiovizuální experimentování: v roce 1967 byl šéfrežisérem reprezentativního programu Revue z bedny pro Laternu magiku, vystupující v Montreалу na Světové výstavě a v roce 1970 spolu s J. Svobodou připravil pro město Norimberk pořad o Albrechtu Dürerovi Noricama. Posrpnová normalizace vymezila i pro Rychmana "nové mantinely" a jeho filmografie už tak výrazných úspěchů nedosáhla. Muzikálovou podobu měla i parafráze Tylova Strakonického dudáka Hvězda padá vzhůru (1974), která vzdor "hvězdnému obsazení" fakticky propadla. Z další produkce uvedme ještě alespoň televizní inscenaci Smrt Archimédova s R. Hrušínským a snímky Jen ho nechte, at' se bojí, Láska na druhý pohled či Babičky dobývají přesně a stříhové vzpomínkové pořady.

10. 10. 1857 - Zemřel v Lublani Josef Ressel (* 30. 7. 1793 v Chrudimi) - český vynálezce, který byl povoláním lesník, celým srdcem však technik. Po gymnáziu vystudoval dělostřeleckou školu, na universitě se nemohl bez prostředků udržet, a tak přestoupil na lesnickou akademii, kde obdržel stipendium. Od mládí vynalézal, zlepšoval - pneumatickou poštu, busolu a jiné námořní přístroje, mechanismus pro otáčení jeviště atd. Svou lesnickou kariéru zahájil na jihu tehdejší rakouské monarchie v Lublani a v Terstu. Tady u moře dospěl ke svému největšímu vynálezu - lodnímu šroubu. Přesně řečeno, objevil nejhodnější umístění lodního šroubu mezi lodní záďí a kormidlem. Ressler čekal obvyklý osud mnoha českých vynálezců. Z odměny 20 000 liber, vypsané britskou admirálitou za vynález šroubového parníku, neobdržel ani liberu, protože si nezajistil patentová práva. A přestože v dalších letech navrhl desítky důmyslných konstrukcí ze všech možných oborů - lis na olej, mlýn s dutými válci, nové kuličkové ložisko, větrný mlýn, optický telegraf, snadno řiditelný pluh, dělovou lafetu, pérování kočárů a mnohé další, dokonce i parní vzducholož - doma zůstal nadlouho dokonale zapomenut.

12. 10. 1882 - Ministr A. Pražák vydal (jako správce ministerstva justice) výnos, jímž nařizoval soudcům ve Slezsku - v Opavě, Klimkovicích, Břlovci, Vítkově a Těšíně - přijímat podání také v češtině (v Těšíně i v polštině).

12. 10. 1977 - Zemřel v Praze Jan Zrzavý (* 5. 11. 1890 ve Vadíně u Havlíčkově Brodu) - malíř, grafik, ilustrátor a scénický výtvarník. Jan Zrzavý navštěvoval (po ročním soukromém studiu u Karla Reisnera, Vladimíra Županského a Františka Ženíška) v letech 1907-09 Umělecko-průmyslovou školu v Praze, ateliér Emanuela Dítěte. Byl zakládajícím členem skupiny Sursum (1910), se kterou vystavovala, člen Tvrdošjých (1918) a později - v letech 1923-42 - Umělecké besedy. Vstoupil do Spolku výtvarných umělců Mánes (1912-17) a byl i členem Sdružení českých umělců grafiků Hollar. Od roku 1947 krátce působil jako profesor na Palackého universitě v Olomouci. V roce 1965 byl jmenován národním umělcem. Rané dílo Zrzavého bylo ještě pod vlivem doznívajícího (tzv. druhé vlny) secesního symbolismu a novoromantismu, které literárně ovlivnil Julius Zeyer (Údolí smutku, 1907; Nokturno, 1909). Už tehdy se však v jeho tvorbě projevil zřetelný lyrismus, který se stal výraznou součástí jeho osobitého projevu i v dalších letech. Jen okrajově Zrzavého ovlivnil, zásluhou přátelství s B. Kubištou, kubismus (Zátíší s konvalinkami, 1913, Meditace, 1915), jehož racionalismus mu však byl cizí. Nacházel spíše inspiraci v rané italské renesanci, Leonardu da Vincim (provedl kopii jeho sv. Jana Křtitele) a gotické malbě (Magdaléna, 1914). Po 1. světové válce se vyhranil Zrzavého abstrahující poetický styl jednoduchých objemů, měkkého obrysu a nepřilíh malířsky pojímaného koloritu (Příteky, 1923). V další tvorbě se více soustředil na krajinu, především benátskou, z Bretagne, ale i z Čech (Camaret, 1926; Benátky, 1928; dvě varianty, denní a noční, benátského chrámu San Marco, 1930-1931; Ostravské haldy, 1933). Svůj silně lyrický styl, založený na imaginaci, si uchoval i po 2. světové válce (varianty Kleopatry, do 1957). Zrzavý vynikl rovněž jako kongeniální ilustrátor, nejznámější je jeho obrazový doprovod Máchova Máje (1924) a Kytice Karla Jaromíra Erbena (1928). Věnoval se i scénickým návrhům.

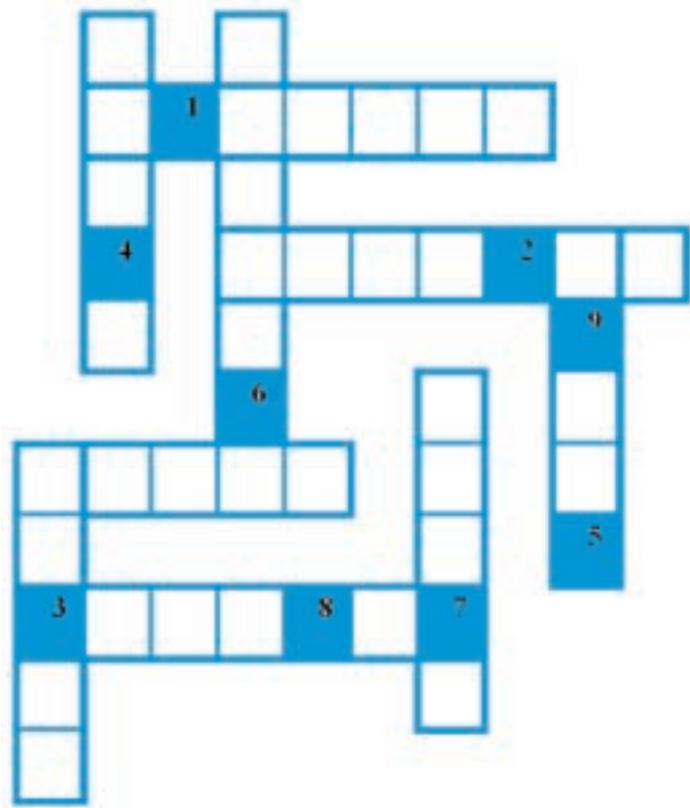
14. 10. 1902 - Premiér Koerber předložil nové prozatímní návrhy na úpravu jazykových otázek v českých zemích. Ty se týkaly jenom státních (říšských) úřadů a čeština se jako vnitřní služební jazyk připouštěla v omezeném rozsahu. Koerberův návrh česká reprezentace nepřijala.

(red)

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

BOHÁČ A LAZAR

Doplňte slova podle počtu písmen.

7 písmen: Abraham, hodovat, propast, proroci
5 písmen: boháč, bratr, cítit, Lazar, vrata

(Řešení z minulého čísla: Pouze jednomu pánu.)

Jana Krajčírková

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčírková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: ceskyzapas@ccsh.cz

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9